

Sensorveiledning til eksamensoppgaven i KRLE102

Emne	KRLE102 Introduksjon til livssyn, etikk, filosofi, hinduisme, buddhisme og sikhisme
Emnekode	LMBKRLE10221, LMUKRLE10221, LMUKRLE11221, LRLE10221
Semester	Vår 2022

Generelt skal vurderingen være i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsene i emnebeskrivelsen (se vedlegg) og Universitets – og høskolerådets overordnede karakterbeskrivelser:

symbol	betegnelse	generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	god	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Generelt bør vurderingen også vektlegge:

- Brede, relevante og presise kunnskaper
- Balanse mellom helhet/sammenhenger og fakta/detaljer
- Forståelse og selvstendig håndtering av emnet
- En nyanserende, selvstendig og drøftende tilnærming til fagstoffet
- Evne til å se stoffets betydning i en større sammenheng
- Evne til klar, sakssvarende og poengtert faglig formidling

Mer spesifikt om oppgavene:

1) Hinduisme

- a. Gjør rede for hinduismens gudsforståelse
- b. Gjør kort rede for hva som kjennetegner hinduismen i Norge, og drøft hva dette kan ha å si for undervisning om hinduismen i skolen.

En god besvarelse viser evne til å kunne forklare ulike begreper som monoteisme, polyteisme, panteisme, og evt. flere, og vise med eksempler fra hinduenes panteon hvordan disse uttrykker ulike gudsforståelser og ulike aspekter ved det guddommelige. Henvisning til hellige tekster og bilder/estetiske uttrykk vil trekke opp. En diskusjon av religionsbegrepet som konstruksjon vil også trekke opp.

Om hinduismen i Norge vil det mest sentrale være å kjenne til at det finnes ulike hovedgrupper av hinduer, og at den største av disse er tamilhinduer. Å kunne si noe om at disse gruppene av hinduer skiller seg fra hverandre er også relevant. Detaljer om utviklingen av diasporahinduismen i Norge, om tempelets funksjon og religiøs praksis er dekket av pensum, men vi har ikke vektlagt dette i undervisningen. Kunnskap om dette vil trekke opp. Når det gjelder undervisning, er det lite didaktisk litteratur på dette kurset, så det vesentligste her vil være å kunne reflektere over hvorvidt undervisningen (og pensum) evner å representere det hinduistiske mangfoldet som finnes i klasserommet, og viktigheten av dette.

2) Etikk

- a. Gjør rede for minst to etiske teorier/perspektiver (du velger selv hvilke), samt styrker og svakheter ved disse.
- b. Drøft en selvvalgt etisk utfordring med relevans for skolen ved å bruke en eller flere av disse teoriene/perspektivene.

Her er det viktig at studenten klarer å beskrive de valgte etiske teorier/perspektiver, samt dere styrker og svakheter - som for eksempel pliktetikk, konsekvensetikk, nærhetsetikk/omsorgsetikk, dydsetikk, diskursetikk, rettighetsetikk - på en presis og dekkende måte. Gode eksempler som belyser de ulike teoriene og kunnskap om representanter for teoriene, samt evne til å se forskjellene mellom dem trekker opp. Når det gjelder selvvalgt etisk utfordring med relevans for skolen, tenker vi en bred forståelse, som kan inkludere både konkrete etiske dilemmaer som læreren kan stå i, samt etiske utfordringer i samfunnet som er relevant å diskutere i skolen og i KRLE-faget. Studentene har bl.a. jobbet med digital etikk og digital dømmekraft, men et bredt tilfang av temaer vil være aktuelt. En god besvarelse vil kunne vise god anvendelse av etisk teori for å belyse den valgte utfordring, og evne å få fram både utfordringer og mulige løsninger.

3) Filosofi

- a. Gjør rede for hovedpunktene i Platon og Aristoteles sin filosofi.
- b. Drøft likheter og forskjeller mellom dem.

Studentene bør kjenne til flere av hovedpunktene i Platons filosofi (ontologi/idélæren, dualisme, hulelignelsen, menneskesyn, erkjennelseslære, statslære), og i Aristoteles sin filosofi (ontologi: læren om ting og om form og stoff, erkjennelseslære, menneskesyn, mulighet og virkelighet og årsaker. Når det gjelder å drøfte av hva som er likt og forskjellig mellom Platon og Aristoteles er det viktigste å kunne peke på noen forskjeller knyttet til de ovennevnte kategoriene, f.eks form/stoff vs idélæren, at Platon vender seg mot ideene, mens Aristoteles mot naturen for å søke kunnskap. Når det gjelder likheter, blir ikke det mye vektlagt i pensum, men etikken vil her kunne være et eksempel.

4) Sikhisme

- a. Gjør rede for de sentrale elementer i Sikhismen.
- b. Gjør rede for statusen til den nåværende guruen i Sikhismen, og hvordan den kommer til syne.

Sentrale elementer: En tilstrekkelig besvarelse vil nevne bare en tilnærming til religionen (for eksempel, historie, lære, ritual, relasjon til andre religioner, osv.). En middels besvarelse vil utvide repertoaret og snakke om flere av disse, og en middels til god besvarelse vil kunne kategorisere disse. En fremragende besvarelse vil kunne reflektere over definisjonsmakt og hvordan religiøse mennesker med ulike statuser opererer som informanter overfor fagpersoner og politiske aktører innenfor religionen selv.

Nåværende Guru: hvis ikke studenten klarer å identifisere at den nåværende Guruen er en tekst, bør de ikke bestå. Deretter blir besvarelsen bedre og bedre ut fra hvor godt den forklarer statusen: ved historisk utvikling, teoretisk status og relasjon til de 10 Guruene, hvordan den underbygger lære, og (kanskje først og fremst) hvordan teksten behandles rituell.